Adroddiad i	Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio
Dyddiad y cyfarfod	24 Gorffennaf 2023
Aelod Arweiniol/Swyddog	Cynghorydd Gwyneth Aelod Arweiniol dros Gyllid, Perfformiad ac Asedau Strategol
Awdur yr adroddiad	Liz Thomas, Pennaeth Cyllid ac Archwilio
Teitl	**1.** Adroddiad Blynyddol Rheoli'r Trysorlys (RhT) 2023/24 (Atodiad 1) **2**. Adroddiad Diweddaru RhT 2024/25 Chwarter 1 (Atodiad 2

1 Am beth mae'r adroddiad yn sôn?

1.1 Mae Adroddiad RhT Blynyddol 2023/24 (Atodiad 1) yn ymwneud â gweithgarwch buddsoddi a benthyca'r Cyngor yn ystod 2023/24. Mae hefyd yn rhoi manylion yr hinsawdd economaidd yn ystod y cyfnod hwnnw ac yn dangos sut y cydymffurfiodd y Cyngor â'i Ddangosyddion Darbodus. Mae Adroddiad Diweddaru RhT (Atodiad 2) yn rhoi manylion am weithgareddau RhT y Cyngor yn ystod 2024/25 hyd yma.

1.2 Mae'r term 'rheolaeth y trysorlys' yn cynnwys rheoli benthyciadau, buddsoddiadau a llif arian y Cyngor. Mae tua £0.5bn yn mynd trwy gyfrifon banc y Cyngor bob blwyddyn. Benthyciadau dyledus y Cyngor ar 31 Mawrth 2024 oedd £318.6m ar gyfradd gyfartalog o 4.50% ac roedd gan y Cyngor £15.4m mewn buddsoddiadau ar gyfradd gyfartalog o 5.17%.

2 Beth yw'r rheswm dros lunio'r adroddiad hwn?

2.1 Ar 27 Hydref 2009, cytunodd y Cyngor y byddai llywodraethu RhT yn destun craffu gan y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio. Rhan o'r rôl hon yw derbyn diweddariad ar weithgareddau'r RhT bedair gwaith y flwyddyn ac adolygu'r Adroddiad RhT Blynyddol amgaeedig ar gyfer 2023/24

2.2 Rôl y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio

2.2.1 Bydd y tîm RhT yn darparu adroddiadau i'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio yn unol â'r amserlen isod:

Pwyllgor	**Dyddiad**	**Teitl yr Adroddiad**	**Adroddiad Cynnwys**
Llywodraethu ac Archwilio	Ionawr	Diweddariad RhT	- Amgylchedd allanol - Risgiau -Gweithgaredd -Rheolaethau -Gweithgarwch yn y dyfodol
Llywodraethu ac Archwilio	Ionawr	Strategaeth RhT	- Polisi - Strategaeth - Dangosyddion Darbodus
Cyngor	Chwefror	Strategaeth RhT	Fel uchod
Llywodraethu ac Archwilio	Ebrill	Diweddariad RhT	Fel Diweddariad RhT uchod
Llywodraethu ac Archwilio	Gorffennaf	Diweddariad RhT	Fel Diweddariad RhT uchod
Llywodraethu ac Archwilio	Gorffennaf	Adolygiad RhT	- Adolygiad o weithgareddau RhT yn ystod y flwyddyn flaenorol Perfformiad swyddogaeth RhT

Cabinet	Medi	Adolygiad RhT	Fel uchod
Llywodraethu ac Archwilio	Tachwedd	Diweddariad RhT	Fel Diweddariad RhT uchod

2.2.2 Mae TM yn faes cymhleth sy'n cymryd amser i'w ddeall yn llawn ac mae angen diweddariadau rheolaidd. Tybiwyd, felly, ei bod yn fwy priodol i'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio dderbyn y diweddariadau hyn fel y gellir neilltuo'r amser a'r ymrwymiad gofynnol i'r maes hwn.

2.2.3 Mae'n ofynnol i'r Pwyllgor feddu ar lefel benodol o ddealltwriaeth yn y maes hwn a chyflawnir hyn drwy ddiweddariadau rheolaidd. Mae ymgynghorwyr trysorlys y Cyngor, Arlingclose Ltd, hefyd yn darparu sesiynau hyfforddi i aelodau i ymdrin â'r meysydd hyn yn fanylach.

2.2.4 Mae rôl y Pwyllgor yn cynnwys y canlynol:

- Deall y Dangosyddion Darbodus
- Deall y Dangosyddion Darbodus
- Deall y sbardunau ehangach sy'n effeithio ar weithgareddau RhT y Cyngor
- Sicrhau bod y Cyngor bob amser yn gweithredu'n ddarbodus mewn perthynas â'i weithgareddau RhT

3 Beth yw'r argymhellion?

3.1 Bod aelodau'n nodi perfformiad swyddogaeth RhT y Cyngor yn ystod 2023/24 a'i gydymffurfiaeth â'r Dangosyddion Darbodus gofynnol fel yr adroddwyd yn Adroddiad RhT Blynyddol 2023/24 (Atodiad 1).

3.2 Bod aelodau'n nodi'r adroddiad diweddaru RhT (Atodiad 2) ar gyfer perfformiad hyd yma yn 2024/25.

3.3 Bod y Pwyllgor yn cadarnhau ei fod wedi darllen, deall ac ystyried yr Asesiad o'r Effaith ar Les (Atodiad 3) fel rhan o'i ystyriaeth.

4 Manylion yr adroaddiad

4.1 Pwrpas yr Adroddiad RhT Blynyddol (Atodiad 1) yw:

- cyflwyno manylion ariannu cyfalaf, benthyca, aildrefnu dyled a thrafodion buddsoddi yn 2023/24;
- adrodd ar oblygiadau risg penderfyniadau a thrafodion trysorlys;
- cadarnhau cydymffurfiaeth â chyfyngiadau'r trysorlys a Dangosyddion Darbodus.

4.2 Mae adroddiad diweddaru RhT (Atodiad 2) yn rhoi manylion y canlynol:

- Amgylchedd economaidd allanol
- Risgiau
- Gweithgaredd
- Rheolaethau
- Gweithgarwch yn y Dyfodol

5 Sut mae’r penderfyniad yn cyfrannu at y Cynllun Corfforaethol?

5.1 Mae penderfyniadau buddsoddi a benthyca da yn caniatáu i adnoddau ychwanegol gael eu cyfeirio at wasanaethau eraill y Cyngor.

6 Beth fydd y gost a sut y bydd yn effeithio ar wasanaethau eraill?

6.1 Mae'r Cyngor yn talu llog ar ei fenthyca ac yn derbyn llog ar ei fuddsoddiadau. Mae gweithgareddau rheoli’r trysorlys hefyd yn golygu costau i’r Cyngor o ran costau rheoli dyledion (e.e. amser swyddogion, ffioedd ymgynghori).

6.2 Roedd y llog taladwy a’r llog derbyniadwy yn sylweddol uwch na’r gyllideb yn 2023/24 oherwydd y cynnydd mewn cyfraddau llog yn ystod y flwyddyn a’r lefelau uwch o fenthyca a wnaed, yn bennaf i ariannu gwariant cyfalaf ar ddau gynllun amddiffyn yr arfordir. Effeithiodd hyn ar gyllideb ariannu cyfalaf y Cyngor yn ystod y flwyddyn a orwariodd £87k.

6.3 Mae lleihau cost net gweithgareddau rheoli'r trysorlys yn galluogi'r Cyngor i fuddsoddi mwy yn ei wasanaethau hanfodol.

7 Beth yw prif gasgliadau’r Asesiad o Effaith ar Les?

7.1 Dylai cynllunio ariannol a gwneud penderfyniadau sicrhau bod ystyriaeth briodol yn cael ei rhoi i ofynion Deddf Llesiant Cenedlaethau’r Dyfodol ac yn arbennig, ystyriaeth briodol o effaith hirdymor penderfyniadau ariannol, gan gynnwys y cyfnod ad-dalu a chostau oes gyfan benderfyniadau buddsoddi cyfalaf, cynigion cyllideb wedi'u

hasesu'n briodol o ran effaith a strategaethau dyled a buddsoddi hirdymor (rheoli'r trysorlys). Mae egwyddorion darbodusrwydd, fforddiadwy a chynaliadwyedd eisoes wedi'u hymgorffori yng ngofynion y Cod Darbodus a dylent fod yn sail i gynllunio ariannol a gwneud penderfyniadau.

7.2 Yng nghyd-destun rheolaeth y trysorlys, mae'r gofynion presennol i asesu ac adrodd ar ganlyniadau ariannol hirdymor penderfyniadau buddsoddi a benthyca gan ddefnyddio dangosyddion darbodus a chynllunio dyledion hirdymor yn cefnogi nodau cynaliadwyedd y Ddeddf Llesiant.

7.3 Mae adroddiad yr Asesiad o'r Effaith ar Les wedi'i gynnwys yn Atodiad 3 sy'n dangos sut mae strategaeth rheoli trysorlys effeithlon yn hyrwyddo nodau llesiant y Ddeddf.

8 Pa ymgynghoriadau a gynhaliwyd gyda Chraffu ac eraill?

8.1 Mae'r Cyngor wedi ymgynghori â'i gynghorwyr trysorlys, Arlingclose Ltd.

9 Datganiad y Prif Swyddog Cyllid

9.1 Mae RhT yn golygu gofalu am symiau sylweddol o arian parod felly mae'n rhan hanfodol o waith y Cyngor. Mae angen strategaeth gadarn a rheolaethau priodol i ddiogelu arian y Cyngor, i sicrhau bod dyled yn cael ei rheoli'n effeithiol ac yn ddarbodus a bod enillion rhesymol ar fuddsoddiadau yn cael eu cyflawni.

9.2 Mae'n ofynnol yn ôl Cod Ymarfer CIPFA ar RhT i'r pwyllgor hwn dderbyn diweddariad ar weithgareddau TM bedair gwaith y flwyddyn ac adolygu Adroddiad RhT Blynyddol.

10 Pa risgiau sydd ac a oes unrhyw beth y gallwn ei wneud i'w lleihau?

10.1 Mae rheolaeth y trysorlys yn ei hanfod yn beryglus ond mae'r Cyngor yn monitro ac yn rheoli'r risgiau hyn fel yr amlinellir yn y prif adroddiad. Fodd bynnag, mae'n amhosibl dileu'r risgiau hyn yn llwyr. Mae Strategaeth Rheoli Trysorlys y Cyngor a gweithdrefnau'n cael eu harchwilio'n flynyddol ac roedd yr adolygiad archwilio mewnol diweddaraf yn gadarnhaol ac ni chodwyd unrhyw faterion arwyddocaol.

11 Pŵer i wneud y Penderfyniad

11.1 Mae Rheoliadau Awdurdodau Lleol (Cyllid Cyfalaf a Chyfrifyddu) (Cymru) yn ei gwneud yn ofynnol i awdurdodau lleol roi sylw i God Ymarfer y Sefydliad Siartredig Cyllid Cyhoeddus a Chyfrifyddiaeth ar Reoli'r Trysorlys sy'n pennu'r gofyniad i'r

Cyngor baratoi diweddariadau Rheoli Trysorlys rheolaidd ac adroddiad blynyddol ar weithgareddau trysorlys am y flwyddyn ariannol flaenorol.